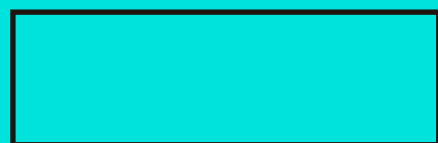
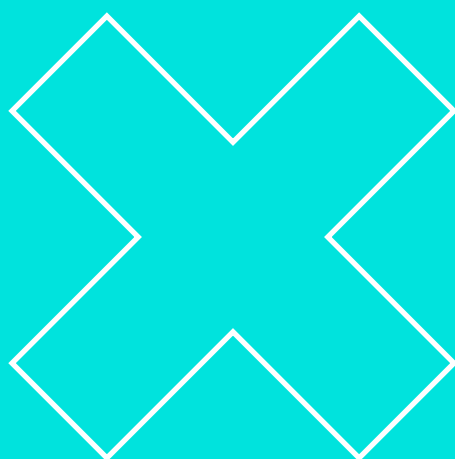
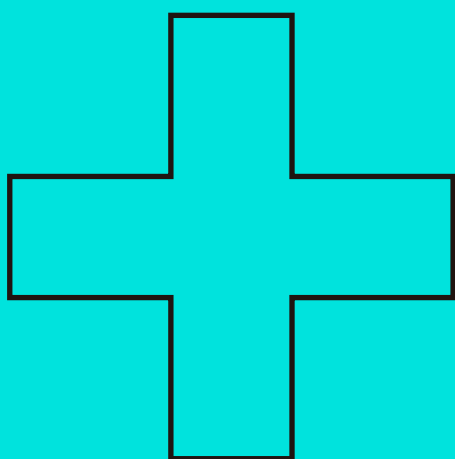

La recerca al servei d'una política educativa fonamentada

Josep M. Vilalta i Núria Comas

+ RECERCA

**x MILLOR
EDUCACIÓ**

CONNECTEM LA POLÍTICA
AMB LES EVIDÈNCIES

+ RECERCA X MILLOR EDUCACIÓ

CONNECTEM LA POLÍTICA
AMB LES EVIDÈNCIES

 **FUNDACIÓ
BOFILL**

Educació per canviar-ho tot

La recerca al servei d'una política educativa fonamentada

© Fundació Jaume Bofill, 2021

Autors: Josep M. Vilalta i Núria Comas

Equip: Miquel Àngel Alegre, Núria Comas,
Sergi Cumplido, Laura Morató, Josep M. Vilalta

Disseny: Albert Pérez

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència [Creative Commons](#), llevat que en algun material indiquem el contrari.

Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconeguem l'autoria de la creació original.

ISBN: 978-84-123060-1-9

SUMARI

La desconexió entre recerca i política educativa a Catalunya	6
Precedents que assenyalen l'anomalia de l'educació a Catalunya, però també el camí per avançar	10
La urgència d'una política educativa fonamentada i d'una aposta de país que tingui en compte la recerca en educació	12
La necessitat d'una aposta institucional	16
Els principis d'un sistema que afavoreixi la fonamentació de les polítiques educatives i el camí que queda per recórrer a Catalunya	18
Objectiu 1 Assegurar que existeix una recerca educativa que aporta coneixement valuós i útil per als reptes educatius del país	20
Objectiu 2 Garantir que el coneixement generat és transferit i conegut pels actors clau del sistema educatiu	23
Objectiu 3 Avaluar sistemàticament i de manera rigorosa les polítiques educatives	26
Objectiu 4 Garantir que les evidències es tenen en compte de manera sistemàtica en el procés de formulació, disseny i revisió de les polítiques educatives	28
L'horitzó 2024: l'1% per a R+D educatiu i el Pla per a unes Polítiques Educatives Fonamentades	32
Annex	38

La recerca al servei
d'una política educativa
fonamentada

PER

La recerca científica i l'avaluació de programes i polítiques públiques aporten un coneixement fonamental per a la presa de decisions dels governs. Són clau per a la detecció i el dimensionament de problemàtiques i de les seves causes; per identificar tendències sobre fenòmens socials i, per tant, anticipar necessitats o riscos futurs; per valorar la viabilitat tècnica o econòmica d'una política, la seva acceptabilitat o la seva adequació al context; per establir-ne la seva efectivitat o l'eficiència, per detectar els impactes no previstos que aquesta ocasiona...

Fer política és molt més que aplicar les conclusions de la ciència, però per prendre bones decisions cal servir-se de coneixement rigorós. La inclusió i consideració dels resultats de la recerca científica en l'abordatge de les problemàtiques socials és enormement valuosa: no només permet una gestió més efectiva i amb un major impacte i un ús més eficient dels recursos, sinó que també contribueix a la racionalització del debat públic i a una major transparència del procés de disseny i implementació de les polítiques públiques, i dels seus resultats.

I, tot i així, a Catalunya no hi ha una aposta decidida per fer de la recerca i l'avaluació un instrument clau per a la millora educativa. En dades del 2018, es va destinar a R+D en educació 38 milions d'euros, que representen un 1,1% del total d'R+D feta a Catalunya¹. Aquesta despesa en recerca i desenvolupament en educació es fa sobretot des del món empresarial (un 50%) i des de les

universitats (un 45,5%). El paper que té la Generalitat de Catalunya en la despesa en R+D en educació (un 2,6% del que es gasten tots els agents en aquest àmbit) és molt modest si el comparem amb el que té en el conjunt de la R+D (un 9,4%).

Si ens fixem en el total de despesa que la Generalitat de Catalunya i les universitats públiques dediquen a recerca i desenvolupament, només un 1,5% (uns 14 M €) es va dedicar a l'educació, molt lluny del 33,7% (319,9 M €) que es destina a la protecció i millora de la salut humana o el 8,9% (84,5 M €) dedicat al desenvolupament de l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca. Tot plegat, a més, en un context en què la inversió global en R+D respecte el PIB es manté estancada al voltant de l'1,5%, lluny del 2% que l'Estat espanyol s'havia marcat com a objectiu per a l'any 2020 (i encara més del 3% que és l'objectiu mitjà per al conjunt de la Unió Europea).

Aquest nivell tan baix d'inversió en coneixement sobre educació contrasta amb la magnitud de la despesa educativa dins els pressupostos de la mateixa Generalitat: la partida destinada al Departament d'Educació és la seva segona major despesa (en dades de 2018, 5.190,4 M €), només superada per la del Departament de Salut (9.983,2 M €)². Així, mentre la Generalitat i les universitats públiques destinen a R+D per a la millora de la salut un import equivalent al 3,2% del pressupost total del Departament de Salut, a R+D en educació hi destinen un import que equival al 0,27% del pressupost del Departament d'Educació.

¹ Institut d'Estadística de Catalunya. Estadística sobre Recerca i desenvolupament. <https://www.idescat.cat/pub/?id=rd>

² Informe Mensual d'Execució, núm. 48, febrer de 2019. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i d'Hisenda. Generalitat de Catalunya.

La desconnexió entre recerca i política educativa a Catalunya

La falta d'inversió té una traducció clara en el paper que té el coneixement procedent de la recerca en la formulació de les polítiques educatives, en la transformació del sistema educatiu i, en general, en la presa de decisions sobre tots aquells aspectes que afecten l'aprenentatge d'infants i joves dins i fora de l'escola.

Les universitats catalanes compten amb més d'una vuitantena de grups de recerca reconeguts que treballen sobre educació (SGR), centrats en una gran diversitat de dimensions: aspectes pedagògics o didàctics vinculats a diverses disciplines i/o etapes, la interacció entre tecnologies i aprenentatge o les polítiques educatives, per exemple. A més, a la producció científica del nostre país cal sumar-hi la que es genera internacionalment, que cada vegada compta amb més i millors canals de divulgació. Ara bé, **el potencial de tot aquest coneixement està sent escassament aprofitat** per informar la pràctica i les polítiques educatives del nostre país.

Això **accentua el risc que les decisions sobre les pràctiques i les polítiques educatives es prenguin en base a la tradició o la inèrcia, que es mantinguin vigents pràctiques que s'han demostrat inefectives o que, al contrari, no s'impulsin polítiques que s'han provat efectives**. Per exemple, la repetició de curs segueix sent encara a Catalunya una pràctica molt estesa, molt més que en els països del nostre entorn, quan la recerca internacional coincideix en assenyalar que no comporta beneficis (en tot cas, impactes negatius) en el progrés educatiu o en les actituds de l'alumnat

repetidor, mentre que en canvi és una mesura extremadament costosa. Per altra banda, tot i que s'ha constatat l'efecte que les activitats d'estiu o el lleure educatiu poden tenir per reduir les desigualtats socials i educatives, no hi ha hagut un esforç prou decidit per universalitzar-les i garantir-ne l'accés per als col·lectius més desafavorits.

Aquesta desconexió entre el coneixement i la política i pràctica educatives també **afavoreix que els canvis es duguin a terme en el marc de processos d'innovació deslligats de l'avaluació, i per tant, impedeixen una presa de decisions fonamentada**. Així, Catalunya viu des de fa anys en una onada de transformació en les pràctiques educatives que no ha estat acompanyada d'una aposta per l'avaluació; per tant, a hores d'ara sabem ben poc sobre l'efectivitat de moltes de les innovacions que s'han posat en pràctica als centres educatius.

De la mateixa manera, la majoria de plans i programes que s'impulsen des de les administracions educatives (Departament d'Educació i ens locals) no són avaluats. Així, per exemple, en els darrers 15 anys a Catalunya s'han anat prenent decisions sobre la durada de la jornada escolar sense disposar d'evidències dels efectes de cadascun dels canvis implementats. Sense anar més lluny, durant el darrer any s'han aprovat mesures importants, com el Pla de Millores d'Oportunitats Educatives, el Pla d'Educació Digital o el recentment aprovat Decret de programació de l'oferta i admissions, sense que en cap dels tres casos s'hagi previst un pla d'avaluació adequat.

Orientació i equitat educativa: dues estratègies nacionals informades en les evidències

Tutories per a l'alumnat més perjudicat pel tancament escolar

A Anglaterra, arran del tancament de les escoles de la primavera del 2020 com a resposta a la pandèmia de la covid-19, es va posar en marxa el **National Tutoring Programme**: una gran estratègia nacional per acompanyar de manera individualitzada els alumnes que poden haver patit en major mesura els efectes del tancament, a través de tutories i mentories acadèmiques.

El programa financia l'accés de les escoles a mentors acadèmics que s'incorporen als centres educatius, per una banda, o a recursos d'orientació proveïts per entitats del territori expertes en aquest acompanyament educatiu, que prèviament han estat acreditades. L'objectiu és reduir la bretxa de resultats educatius que existeix en funció de l'origen socioeconòmic dels alumnes -que des de l'esclat de la pandèmia es va anticipar que podia eixamplar-se.

La iniciativa, impulsada en aliança pel govern britànic i cinc entitats del tercer sector, s'ha dissenyat tenint en compte **evidències robustes sobre l'impacte positiu que tenen les tutories 1x1 i en petits grups**, i que les assenyalen com una intervenció amb potencial per reduir aquesta bretxa. **Les escoles i les entitats** que proveeixen les tutories disposen de guies de recomanacions, connectades amb les conclusions de la recerca, per ajudar-les a garantir un bon seguiment de l'alumnat.

Al mateix temps que s'ha començat a desplegar la iniciativa, s'han posat en marxa un conjunt d'estudis i avaluacions, **els protocols de les quals són consultables des del web del programa**. S'està fent un seguiment en temps real del desenvolupament del programa a partir de dades clau (nombre i perfil dels alumnes i escoles participants, nivell d'assistència a les sessions de mentoria) i s'està recollint informació sobre el seu procés de desplegament per part dels actors i organitzacions participants, per avaluar-ne la implementació. Finalment, s'està preparant l'avaluació de l'impacte de les tutories en els resultats de l'alumnat, analitzant-ne les diferències en funció del model de tutoria aplicada, del perfil dels alumnes i de les característiques dels centres educatius.

Potenciar la implicació de les famílies en l'escolaritat

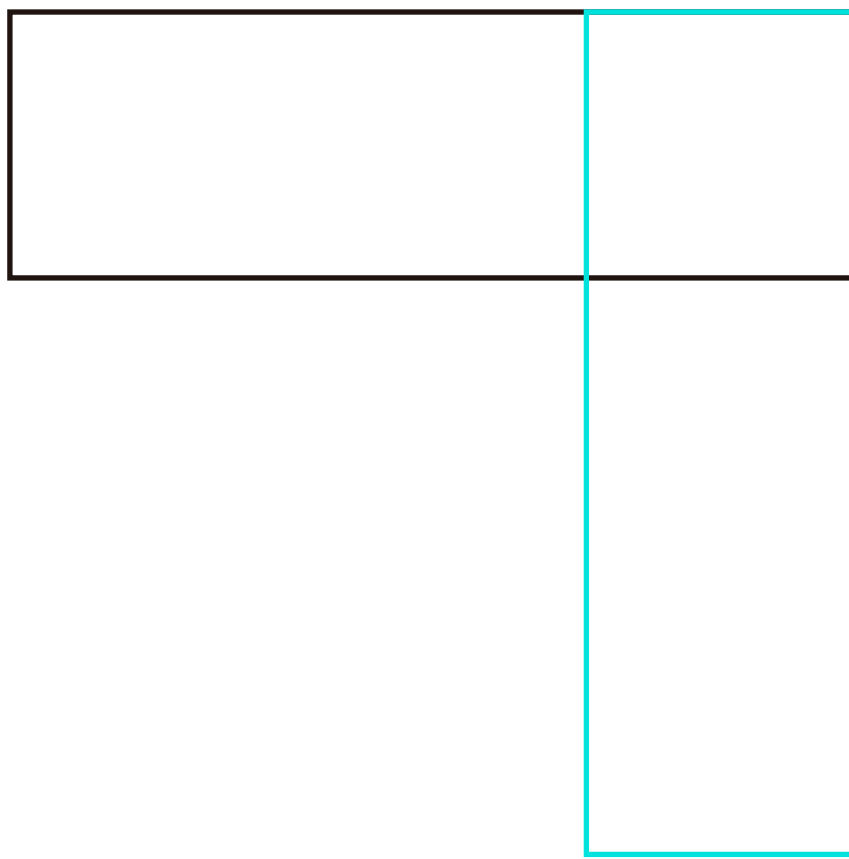
La recerca ha constatat que la implicació de les famílies en l'escolarització dels seus fills té efectes en els seus resultats i oportunitats educatives. Per això, l'any 2008, a Créteil, un departament proper a la ciutat de Paris, es va desenvolupar un programa pilot que buscava incrementar la participació d'aquelles famílies desafavorides que tenien un nivell més baix d'implicació, per raons lingüístiques o barreres socials.

El programa, anomenat La Mallette des Parents, consistia en tres sessions dissenyades perquè la direcció dels centres educatius tractés amb els pares i mares alguns aspectes relatius al trànsit envers la primera etapa de l'educació secundària. Des de 2008 i fins a 2013, es van dur a terme diverses avaluacions experimentals per comprovar quin era l'impacte del programa: van constatar que conduïa a una major participació de les famílies, que al seu torn feia millorar el clima escolar i reduir l'absentisme.

Aquestes avaluacions van ser possibles gràcies al **Fonds d'Expérimentation pour la Jeunesse**, una iniciativa del govern francès per impulsar programes pilot, avaluats experimentalment, que tinguessin per objectiu l'èxit educatiu, la igualtat d'oportunitats i una millor inserció social i professional dels menors de 25 anys.

Els bons resultats obtinguts en les diverses avaluacions **van permetre al govern francès apostar per l'extensió del programa**: l'any 2010 es va començar a implementar a 1.300 escoles, i l'any 2015 es va obrir al conjunt d'escoles del país.

Precedents que assenyalen l'anomalia de l'educació a Catalunya, però també el camí per avançar

L'aprofitament del coneixement per a una millor presa de decisions no és una necessitat i un repte exclusiu a l'àmbit educatiu, ni afecta només el nostre país: és transversal a tots els àmbits de política pública i està sent objecte d'atenció per part de les institucions de nombrosos estats.

Tot i ser un repte que ve de lluny, en els darrers vint anys hi ha hagut una intensificació dels esforços que **governos d'arreu del món estan fent per construir sistemes sostenibles i eficients que garanteixin que les polítiques públiques es dissenyen tenint en compte el millor coneixement disponible.** Les tendències 'què funciona' (*What Works*) i els moviments a favor d'unes pràctiques basades o informades en les evidències (*evidence-based practices / evidence-informed practices*) han estat un revulsiu en aquest sentit. Els moviments en favor d'una major transparència dels governs i administracions públiques, i d'una recerca i innovació responsable, oberta i vinculada als reptes socials, ho apunten i també van en aquesta direcció.

La prova d'aquests esforços és ben visible. En l'àmbit educatiu, des dels Estats Units i el Regne Unit, fins a Xile o Filipines, passant per gran part dels estats del centre i el nord d'Europa (Bèlgica, Països Baixos, Noruega...), s'estan dotant de mecanismes diversos que els permeten: 1) generar evidències de qualitat, rellevants i útils per a la política educativa, 2) donar a conèixer aquestes evidències als responsables dels programes i les polítiques públiques i a la resta d'agents clau (xarxes educatives, organitzacions professionals, entitats socioeducatives, famílies, ciutadania organitzada) i 3) integrar aquest coneixement en el debat públic i la presa de decisions.

Per aquest motiu, al llarg d'aquest document es recullen algunes experiències internacionals, que serveixen com a mostra de les solucions que s'estan posant en pràctica arreu per a una millor vinculació entre coneixement i política pública. Alguns exemples pertanyen a l'àmbit educatiu; d'altres, en canvi, són iniciatives o institucions multisectorials, que malgrat això assenyalen camins que podrien ser perfectament vàlids per millorar la fonamentació de les polítiques educatives a Catalunya.

És cert que no cal anar gaire lluny per trobar exemples de molt valor. A Catalunya, en altres àmbits de política pública, s'han fet avenços importants, que han de servir com a fonts d'aprenentatge per a l'àmbit educatiu. Així, per exemple, s'està a punt de presentar el Pla Estratègic de Recerca i Innovació en Salut (PERIS) 2021-2027 que, seguint el camí dels dos PERIS anteriors, té com a objectiu desenvolupar un sistema integral de recerca i innovació d'excel·lència per aportar solucions als problemes de salut de la societat i preparar el sistema per als futurs reptes i necessitats.

Mentrestant, però, en l'àmbit educatiu, no existeix un marc que afavoreixi la producció i l'aprofitament d'una recerca educativa al servei dels reptes del país. L'experiència del sistema català d'R+D en salut és un precedent proper i valuós que exemplifica de quina manera l'aposta per invertir de manera decidida en recerca i coneixement és clau per fer avançar la qualitat en el desenvolupament de les polítiques i les pràctiques, i en la prestació de serveis.

La urgència d'una política educativa fonamentada i d'una aposta de país que tingui en compte la recerca en educació

Sens dubte, superar la separació entre coneixement rigorós i la presa de decisions sobre educació és un repte que té a veure amb totes les baules del sistema educatiu. Les decisions sobre educació es prenen a múltiples nivells i, per tant, cal que la recerca impregni tant la planificació a alt nivell de les administracions educatives com la formació inicial i permanent del professorat; cal que es produeixi i es transfereixi coneixement rellevant per a la presa de decisions a tots els nivells del sistema i a tots els actors: des dels responsables de les polítiques educatives (decisors i gestors públics) fins als docents i altres professionals (novells i experimentats), direccions de les institucions educatives, inspectors, centres de recursos pedagògics, responsables i professionals de les entitats socials, etc.

La nova llei d'educació (LOMLOE) compromet les administracions educatives a fer aquest pas endavant

de manera àmplia, fomentant “la creació de bases unificades de coneixement, evidències i bones pràctiques”, i promovent “el desenvolupament de centres d'investigació que siguin referents especialitzats, amb l'objectiu de millorar les pràctiques docents i els processos educatius, elevar els resultats i assegurar la qualitat de l'educació amb una major equitat i inclusió”.

Ara bé, en aquest document posem el focus en la necessitat i en les mesures a emprendre per **governar millor la relació entre coneixement i polítiques educatives, per aconseguir unes polítiques educatives informades en l'evidència**. Destinar esforços a liderar i conduir el sistema de manera fonamentada és imprescindible i urgent, si tenim en compte l'envergadura dels reptes a què s'enfronta Catalunya en aquests moments.

Després d'una dècada de millora, els indicadors dels darrers anys dibuixen un sistema educatiu estancat i cada cop més desigual. I la crisi provocada per la pandèmia accentuarà aquesta tendència si no es fa una aposta estratègica per revertir-la. Però, més enllà de la dimensió estrictament educativa, ens trobem en un context en què totes les necessitats socials s'estan aguditzant, i en molts moments caldrà decidir com s'inverteixen uns recursos forçosament limitats. Serà imprescindible, llavors, comptar amb les eines per defensar amb determinació la necessitat que el país inverteixi decididament en educació i en unes polítiques educatives efectives, que s'orientin a la qualitat i a l'equitat del sistema. La recerca i el coneixement han de ser una eina fonamental en aquest procés.

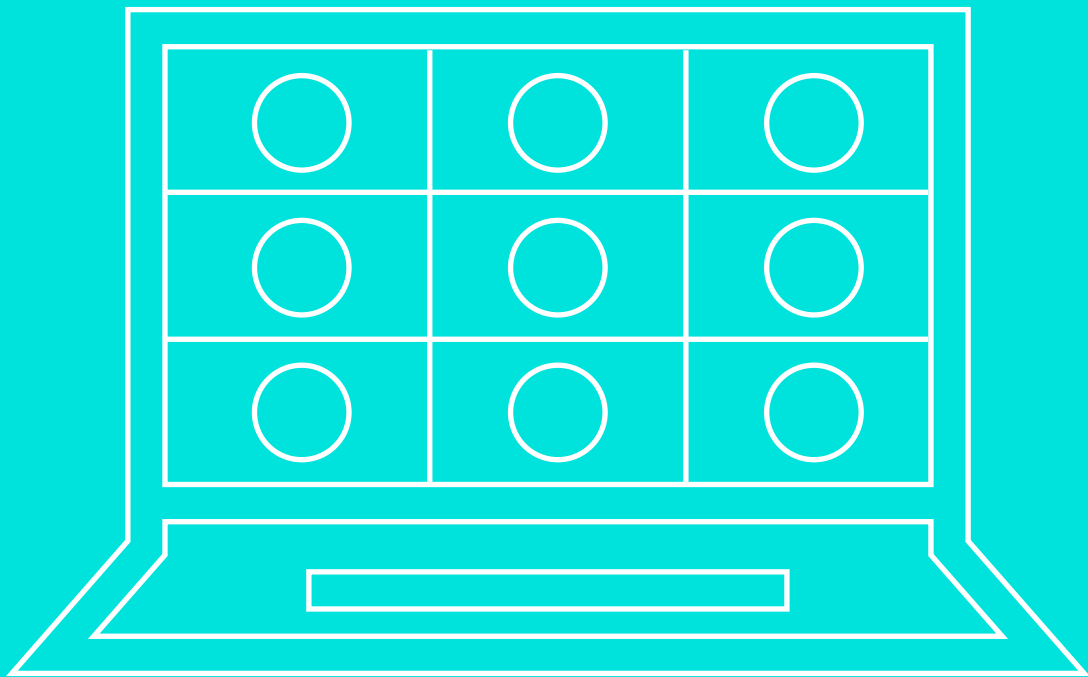
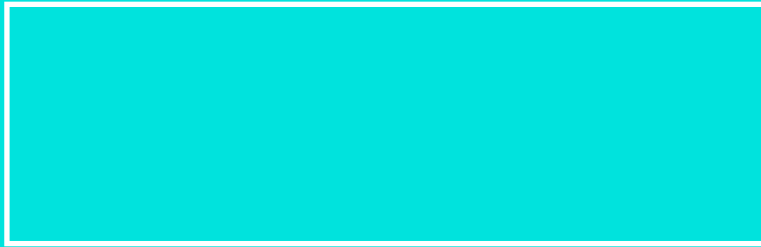
La crisi del coronavirus està posant a la vista de tothom la complexitat de la presa de les decisions polítiques que cal assumir. En un moment en què la garantia d'uns drets sembla que entri en contradicció amb la garantia d'uns altres, és important que els poders públics tinguin a la seva disposició i prenguin en consideració coneixement rigorós sobre tots els aspectes rellevants per a una bona presa de decisions. En aquest context hem vist la importància que governs i administracions **tinguin ben present tot el que la recerca ha constatat sobre les causes de la desigualtat educativa i sobre els mecanismes per revertir-la, sobre els condicionants que garanteixen l'aprenentatge i el dret a l'educació de qualitat de tots els infants** i joves, i que ho facin tenint en compte les conseqüències, igualment ben evidenciades per la recerca, de la vulneració d'aquest dret.

L'exemple més clar del paper que ha tingut la recerca durant el punt més àlgid de la pandèmia és que s'ha garantit la presencialitat a l'escola durant tot el curs 2020-21, davant les evidències que el tancament de les escoles ocasiona pèrdues difícilment recuperables per l'alumnat, especialment per aquell amb menys recursos. **Ara que estem afrontant la sortida de la crisi, la recerca pot ser decisiva també per a dissenyar els plans de recuperació, de compensació o de redisseny del sistema.**

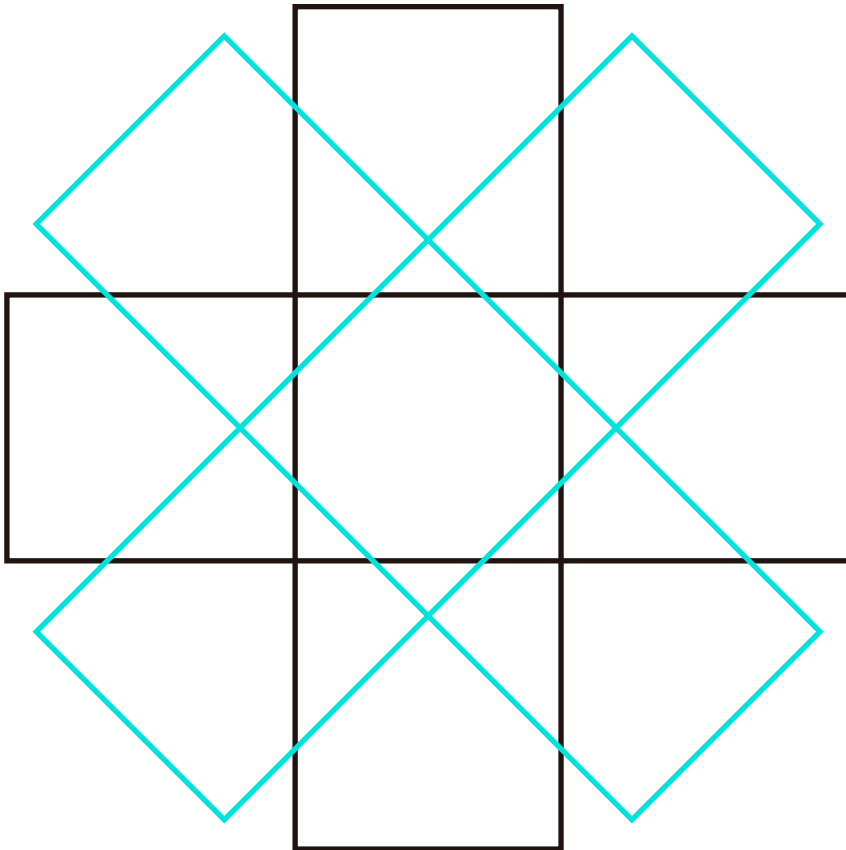
Val a dir que, des de l'esclat de la pandèmia, els mateixos investigadors i investigadores del nostre país han estat molt actius a l'hora d'assenyalar i reivindicar els aprenentatges i lliçons clau de la recerca sobre educació. Aquesta crisi està fent ben visible el talent, la vàlua i, encara més, el compromís dels recercadors que treballen en l'àmbit de

l'educació a Catalunya, que han tingut un paper protagonista en el debat públic sobre la gestió de la pandèmia en tot allò que ha tingut a veure amb el tancament i reobertura d'escoles i activitats extraescolars, amb les adaptacions organitzatives, tecnològiques i curriculars als centres educatius o sobre les polítiques necessàries per afrontar la crisi social i educativa que estem vivint en aquests moments. I, tot plegat, en un context en què sovint no s'ha atorgat a les evidències vinculades al fet educatiu la mateixa presència o el mateix valor que a la recerca procedent d'altres camps, quan ha calgut debatre quines eren les mesures de prevenció que calia implementar.

Però, evidentment, superar la separació entre coneixement i polítiques educatives no pot dependre de la voluntarietat d'alguns investigadors o gestors públics; cal una transformació profunda.

La necessitat d'una aposta institucional

En els darrers 10 anys, s'han desenvolupat iniciatives o s'han creat unitats o organismes que van en favor d'unes polítiques educatives més connectades amb la recerca. En aquest sentit, és una gran notícia la creació, l'any 2018, del **Servei de Recerca del Departament d'Educació**. Durant aquest temps, però, també hi ha hagut oportunitats perdudes, com el no desenvolupament de l'**Agència d'Avaluació i Prospectiva en Educació**, prevista a la Llei d'Educació de Catalunya de 2009.

Per descomptat, hi ha també acords *ad hoc* entre recercadors i persones expertes, per una banda, i unitats de l'administració, de l'altra, per la generació d'evidències o l'assessorament en base a coneixement en l'abordatge polític d'algunes qüestions específiques. Però el que ens mostra l'experiència dels altres països i els precedents existents al nostre és que **calen sistemes integrats d'institucions, normes i pràctiques** que garanteixin que la fonamentació les polítiques educatives es produeix d'una manera sostenible, transparent i sostinguda en el temps.

Les institucions i mecanismes de les quals s'han dotat altres països representen una font d'aprenentatge de gran valor. Cal tenir en compte que no estan exemptes de desafiaments i dificultats, però ens han de servir per ajudar a plantejar-nos i a dibuixar algunes respostes a preguntes clau: quin tipus d'evidències han de fonamentar els diversos tipus de decisions que implica l'abordatge polític dels reptes educatius?, com assegurem la qualitat, la transparència i l'autonomia d'aquells òrgans o unitats que es dediquin a fer funcions de transferència o d'assessorament en base a les evidències?

Ara bé, les fórmules concretes que cal desenvolupar han d'estar en consonància amb el marc institucional propi, han d'aprofitar els recursos i el talent existent i han d'estar orientades a satisfer les necessitats i reptes educatius del país. **Catalunya necessita desenvolupar un sistema propi que garanteixi que les polítiques educatives que es formulen i s'implementen estan informades en l'evidència, i cal que el disseny d'aquest sistema es faci a partir del debat i la reflexió dels agents clau.**

Els principis d'un sistema que afavoreixi la fonamentació de les polítiques educatives i el camí que queda per recórrer a Catalunya

En aquells entorns més avançats en fer del coneixement científic una peça nuclear de la formulació i millora de polítiques públiques, s'estan posant en marxa mecanismes que tenen a veure amb la **producció de coneixement**, amb la seva **mobilització i difusió**, i amb el seu **aprofitament i ús**.

Organitzacions de referència com el **Joint Research Centre** (Comissió Europea) i l'**Alliance for Useful Evidence** han dedicat molts esforços a identificar les millors estratègies per apropar recerca i política pública amb l'objectiu de fonamentar i millorar l'acció política. Moltes d'aquestes mesures impliquen la **creació de mediadors de coneixement** (knowledge brokers), òrgans o unitats independents, o ubicades en el si de les institucions científiques o polítiques, que lideren la identificació del coneixement necessari per a la política pública i la transferència d'aquest coneixement. En altres casos, es tracta, en canvi, de la posada en marxa d'**incentius** o la generació de **capacitats** per promoure que es produeixi, es transfereixi o s'utilitzi un determinat tipus de coneixement.

Aquestes anàlisis i experiències prèvies ens permeten traçar el camí que hem de recórrer a Catalunya si volem estar preparats per respondre als reptes socials i educatius que tenim com a país, i fer-ho aprofitant el talent científic de què disposem i el coneixement produït tant a Catalunya com arreu.

Així doncs, és urgent que a Catalunya s'impulsin mesures que permetin accomplir aquests 4 grans objectius:

1. **Assegurar que existeix una recerca educativa que aporta coneixement valuós i útil per als reptes educatius del país.**
2. **Garantir que el coneixement generat és transferit i conegut pels actors clau del sistema educatiu.**
3. **Avaluar sistemàticament i de manera rigorosa les polítiques educatives.**
4. **Garantir que les evidències es tenen en compte de manera sistemàtica en el procés de formulació, disseny i revisió de les polítiques educatives.**

Objectiu_1

Assegurar que existeix una recerca educativa que aporta coneixement valuós i útil per als reptes educatius del país

Per tal que la recerca tingui la potencialitat de ser informativa i contribuir a resoldre els reptes de país, cal garantir que recercadors i recercadores estan en condicions de respondre les preguntes rellevants de manera satisfactòria. I això implica comptar amb grups i institucions de recerca estables i de primer nivell, que tinguin els incentius i els recursos necessaris per dedicar part del seu talent i treball a respondre aquestes preguntes amb investigació de qualitat. En molts països, hi ha grans centres de recerca dedicats íntegrament a l'educació. Això no passa a Catalunya, on cap dels **centres CERCA** està dedicat a l'àmbit educatiu.

Per assegurar que hi ha una part dels esforços de la recerca educativa que es dediquen a respondre als reptes prioritaris, és essencial que hi hagi una contribució dels responsables polítics en la definició dels reptes i l'emmarcament de les preguntes de recerca per a la qual és necessari produir coneixement. En diversos formats, i a diferents nivells, es tracta de **generar oportunitats i incentius per fer recerca aplicada i amb capacitat**

d'impacte. Amb aquest objectiu, arreu del món està apostant per iniciatives diverses, que tenen a veure amb la “coproducció” de les preguntes de recerca entre recercadors, gestors públics i altres professionals; amb l'avaluació de la recerca i dels recercadors sota criteris d'impacte en les polítiques públiques; amb l'oferiment de línies de finançament específic per a recerca que respon a reptes concrets o, directament, amb la creació de centres de recerca orientats a la producció de coneixement per respondre a preguntes prioritzades políticament.

L'existència de mecanismes d'aquest tipus en el sistema de recerca educativa de Catalunya és testimonial. Les **convocatòries ARMIF**, dirigides a la producció de recerca per a la millora de la formació inicial dels docents d'educació infantil i primària és una de les poques iniciatives vigents en aquest sentit. Per altra banda, l'any 2017 es va aprovar la creació de l'Observatori de l'Equitat en el Sistema Educatiu no Universitari, però ara per ara no s'ha aprovat el decret que activi la seva posada en marxa.

Els coordinadors/es dels grups de recerca reconeguts de les universitats catalanes que treballen en l'àmbit de l'educació denuncien l'infrafinançament que pateix la recerca en aquest camp. Fins a un 95% creuen que el suport institucional i de recursos que dona l'administració a la recerca educativa és insuficient.

Això acaba tenint un impacte en la capacitat de transferència d'aquesta recerca en la pràctica i les polítiques educatives. **Només el 5% dels coordinadors creu que la recerca educativa acaba transferint coneixement i incidint en la millora de les polítiques de l'administració.** Segons els coordinadors/es dels grups de recerca, les tres causes principals d'aquesta manca d'incidència són el fet que les convocatòries públiques de recerca i els criteris de promoció acadèmica no donen valor a l'avaluació i la investigació aplicada a millora de les polítiques i els plans educatius (per un 58%), que l'administració educativa no dona prou valor o credibilitat al coneixement acadèmic (segons un 55%) i la manca d'espais de trobada, estables i reconeguts institucionalment, entre grups de recerca i decisors polítics (per un 47%).

Netherlands Initiative for Education Research (NRO)

www

Països Baixos

El NRO és una unitat dins del [Dutch Research Council \(NWO\)](#), una institució independent que depèn del Ministeri d'Educació, Cultura i Ciència. El NRO s'encarrega de coordinar i finançar la recerca en educació que es duu a terme als Països Baixos, i de facilitar l'ús del coneixement per part dels gestors i professionals de l'educació. Aquests agents participen de la identificació de les necessitats i buits de coneixement, en el disseny de les convocatòries, i també de l'avaluació de les propostes. Hi un enfocament clar de promoció d'una recerca que generi coneixement útil per a la pràctica i la política pública.

El NRO coordina i finança recerca **a tres nivells**: per aportar coneixement a les intervencions a l'aula, a una millor organització escolar i també a una millor política educativa.

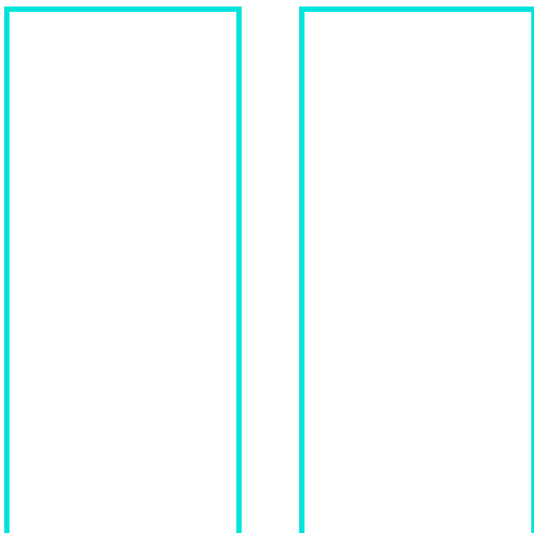
Els resultats d'aquestes recerques són recollits en diversos repositoris per afavorir la seva divulgació.

A més, a Catalunya encara hi ha una altra mancança important en relació amb un aspecte essencial per a la producció d'una recerca de qualitat: **investigadors i analistes no sempre poden disposar de dades fiables sobre aspectes bàsics del sistema educatiu**. Si bé és cert que s'ha fet una passa important amb la posada en marxa del Registre d'alumnes (RALC), per part del Departament d'Educació, que implica l'assignació d'un identificador únic a cada alumne vinculat a un conjunt d'informacions sobre el seu itinerari d'escolarització, per ara no es pot disposar de dades longitudinals i de qualitat sobre aspectes com, per exemple, els resultats de l'alumnat (en termes de competències o absentisme), o la percepció d'ajuts i beques. A més, hi ha dades procedents de registres administratius que no estan consolidades en bases de dades analitzables.

I, finalment, la manera com es gestiona l'accés a aquestes dades té molt de marge de millora: el temps d'espera per accedir a les dades es pot arribar a prolongar durant molts mesos, i la coexistència de dos procediments paral·lels (d'una banda, via el Departament d'Educació i, de l'altra, a través de la sol·licitud d'informació pública gestionada per Govern Obert) genera ineficiències.

Objectiu_2

Garantir que el coneixement generat és transferit i conegut pels actors clau del sistema educatiu

Per estar en disposició d'aprofitar el coneixement generat, cal que els actors clau del sistema educatiu n'estiguin al cas, que el rebin i puguin apropiar-se'l. El debat sobre les problemàtiques o reptes a abordar en el present i en un futur, sobre les possibles mesures per adreçar-los, i el propi procés de disseny dels programes i polítiques que finalment s'emprenen haurien d'incorporar, com a peça nuclear, coneixement rigorós sobre tots aquests aspectes. Perquè la ciutadania, les famílies, les entitats socioeducatives, les organitzacions professionals, els sindicats, els partits polítics, etc. puguin mantenir un debat informat i perquè el conjunt de decisors i professionals del sistema educatiu estiguin en disposició de prendre les millors decisions, cal que el coneixement que es genera arribi a tots aquests actors.

A Catalunya, el **Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu** o el mateix Idescat fan públiques de manera sistemàtica dades com els resultats agregats de les proves PISA, de les proves de competències o sobre l'abandonament educatiu prematur, dades sobre les tendències demogràfiques que ajuden a planificar l'oferta educativa... Donem per descomptat que aquestes dades s'han de fer públiques i donar a conèixer als responsables de les polítiques públiques i a la ciutadania, són accessibles des de webs i els mitjans de comunicació se'n fan ressò.

En canvi, **són pocs els mecanismes previstos per identificar, recopilar, sintetitzar i fer intel·ligible pels gestors públics i per les parts interessades de les polítiques públiques bona part de la recerca** que es produeix a casa nostra i arreu. En particular, no hi ha cap mecanisme que serveixi per rutinitzar

la difusió de les conclusions i els resultats de les avaluacions de programes i polítiques educatives als actors rellevants en el debat educatiu. Entre 2012 i 2014, l'**Instituto Nacional de Evaluación Educativa**, que depèn del Ministeri d'Educació, va voler anar més enllà de les seves funcions de monitorització del sistema i va fer una aposta per la divulgació d'evidències procedents d'avaluacions rigoroses cap als responsables de les polítiques educatives a través d'un **programa de conferències i seminaris internacionals**, que malauradament va quedar interromput.

En els darrers anys, han emergit algunes iniciatives que busquen apropar la recerca sobre educació als actors del sistema. Algunes, més centrades en les estratègies de l'ensenyament-aprenentatge i orientades a centres educatius i docents (com les impulsades per **Educaixa**) i d'altres més orientades a l'àmbit de les polítiques educatives (com el projecte **Què funciona en educació?**, d'Ivàlua i la Fundació Bofill). Per altra banda, les universitats compten amb oficines de transferència de coneixement i amb els Instituts de Ciències de l'Educació (ICE), de llarga trajectòria. A més, algunes han creat centres o instituts de recerca educativa amb l'objectiu, entre d'altres, de potenciar la transferència de la recerca cap a les institucions educatives. El Servei de Recerca del Departament d'Educació, creat el 2018, també assumeix algunes funcions en aquest sentit. En l'àmbit parlamentari, existeix el **Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia** (CAPCIT), d'abast limitat i molt centrat en aspectes vinculats a les ciències de la salut i a la tecnologia.

En conjunt, es tracta d'iniciatives parcials que no aconsegueixen resoldre el

problema de fons. Així, el coneixement produït en el marc de les universitats queda molt sovint restringit a la difusió en publicacions o esdeveniments acadèmics; el coneixement produït expressament per a la política pública, sovint queda ocult; i les conclusions i resultats de la recerca que es publica i es difon internacionalment es desconeixen.

Hi ha nombroses experiències internacionals que estan adreçades a cobrir aquest buit, i que fonamentalment tenen a veure amb la creació d'organismes específics als quals se'ls

assigna la funció d'identificar, sintetitzar i difondre les evidències més rellevants per a la presa de decisions sobre les polítiques. El cas del Regne Unit, amb els seus 12 What Works Centres dedicats a diferents àmbits de política pública, és paradigmàtic. Suècia, Dinamarca i Noruega han seguit aquest camí, en l'àmbit educatiu, i disposen, cadascun, d'un centre universitari encarregat de dur a terme revisions sistemàtiques d'intervencions educatives amb l'objectiu de posar a disposició de gestors públics i professorat coneixement rellevant per a la pràctica.

What Works Network

www

Regne Unit

Els What Works Centres són organitzacions que es financen amb una combinació de fons públics i privats que compleixen múltiples funcions dins del sistema. L'any 2013 el govern va impulsar la creació d'aquesta xarxa per assegurar que cada àmbit de política pública disposava d'evidències rellevants. Actualment la xarxa està formada per 12 centres dedicats a diferents àrees de política pública (educació, salut, envelliment, criminalitat...). L'**Education Endowment Foundation** és un dels centres amb més recorregut, en funcionament des de 2011.

Cada centre té com a objectiu incrementar tant l'oferta com la demanda d'evidències en el seu àmbit. Per fer-ho, financen i encarreguen avaluacions d'intervencions (i per tant, intervenen en la producció d'evidències), però el nucli de la seva activitat està en la producció de revisions sistemàtiques i d'eines per compartir els resultats de la recerca de manera senzilla i orientada a la presa de decisions de gestors públics i professionals. També duen a terme assessoraments i formacions a aquests dos perfils per a l'aprofitament d'aquest coneixement. Estan centrats en la recerca sobre "què funciona" a partir d'estudis causals, especialment experimentals.

Objectiu_3

Avaluar

sistemàticament
i de manera rigorosa
les polítiques
educatives

El coneixement que es pot generar arran del funcionament de les polítiques públiques és una de les millors fonts d'aprenentatge per a qualsevol sistema, des d'un punt de vista de millora continuada. A més de ser, per descomptat, una eina de retiment de comptes i transparència envers la ciutadania. Per això és essencial promoure una avaluació sistemàtica i rigorosa que permeti obtenir informació sobre la implementació, l'efectivitat i l'eficiència dels programes i polítiques educatives que es posen en marxa.

En els darrers anys, Catalunya ha anat dotant-se d'alguns mecanismes que promouen la generació d'aquest coneixement. És el cas d'**Ivàlua** (Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques), que porta en funcionament des de 2009 i que ha dut a terme les primeres avaluacions experimentals d'intervencions educatives de Catalunya. Així mateix, l'any 2019 va estrenar-se el **Fons de promoció per a l'avaluació de les polítiques públiques** (PROAVA),

iniciativa del Departament d'Economia, que posa a disposició dels Departaments un finançament específic dedicat a l'avaluació de polítiques públiques. A més, ja en l'àmbit concret de l'educació, el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu s'ocupa d'elaborar, processar, analitzar i publicar alguns indicadors del sistema, com les proves de competències o indicadors procedents de proves internacionals, com PISA i TIMSS.

Tanmateix, **en el disseny de la majoria de polítiques i programes no hi ha una previsió sobre la seva avaluació** i això té com a conseqüència que, en conjunt, siguin molt poques les polítiques i programes que acaben sent avaluats, gairebé sempre com a fruit d'acords puntuals. Les avaluacions que es duen a terme són exercicis a curt termini, de manera que les conclusions a les quals permeten arribar tenen un abast limitat. A més, sovint hi ha mancances en la difusió dels seus resultats i, com a conseqüència d'això, però no només, en la capacitat d'aprenentatge del sistema.

Dutch Court of Audit

www

Països Baixos

És una **institució pública**, independent del govern, creada per auditar el correcte funcionament de les polítiques governamentals, des d'un punt de vista de la gestió econòmica, però també de l'efectivitat i eficiència. La seva acció està dividida en 8 àmbits de política pública.

Per a cada àmbit, duu a terme avaluacions d'implementació i d'impacte de les polítiques públiques, a més de fer auditories financeres del govern, combinant aquesta doble funció com ho fa la **Government Accountability Office** (GAO) dels Estats Units.

Objectiu_4

Garantir que

les evidències es

tenen en compte de

manera sistemàtica

en el procés

de formulació,

disseny i revisió

de les polítiques

educatives

Hi ha dos grans conjunts de mecanismes que estan pensats per assegurar la integració del coneixement científic en la presa de decisions. El primer té a veure amb disposar d'equips de **gestors públics amb cultura i competències vinculades a la ciència i a l'ús d'evidències per a les polítiques públiques**. La formació adreçada als líders i tècnics de les administracions públiques en actiu (com la que imparteixen institucions com l'**Escola d'Administració Pública de Catalunya** i Ivàlua) és un d'aquests mecanismes, que es pot combinar amb la introducció de criteris de prioritització i de selecció de les persones que opten a aquests càrrecs, per tal d'assegurar que com a mínim una part dels equips ja s'incorporen a les institucions amb aquestes competències adquirides.

El segon conjunt de mecanismes té a veure amb **comptar amb unitats i procediments que forcin, incentivin i facilitin la incorporació de les evidències**. Aquestes unitats i mecanismes poden estar ubicats i encaixats de diferents maneres dins de tot el procediment de formulació i aprovació de polítiques públiques: des d'unitats internes a les administracions públiques, que assessoren el disseny dels programes, fins a òrgans externs que revisen l'adequació d'aquestes propostes tenint en compte el coneixement científic disponible.

A Catalunya, el Departament d'Educació i els ens locals compten amb gabinets tècnics o serveis de planificació i avaluació, que executen algunes funcions en aquest sentit, però que tenen un abast limitat. Això fa que calgui recórrer a acords puntuals amb investigadors o consultores per rebre aquesta mena d'assessoraments, sense que hi hagi un marc que ho promogui i ho faciliti.

Per altra banda, aquelles iniciatives de la Generalitat de Catalunya que impliquen una inversió de més de 10 milions d'euros i les propostes de regulació requereixen l'elaboració d'informes d'avaluació ex ante, que incorporen, entre d'altres elements, una anàlisi de les necessitats o problemàtica, la justificació de l'elecció d'aquella opció enfront a d'altres alternatives, anàlisi de l'impacte econòmic i social i un pla d'avaluació. Des del 2020 aquests informes es fan públics i són consultables des del web de la Generalitat de Catalunya. Però el cert és que, a la pràctica, la fonamentació en base a evidències és força escassa, i ara mateix no hi ha cap incentiu ni cap requeriment que empenyi a la seva millora, ja que les mancances en aquest sentit no impedeixen l'aprovació d'aquestes iniciatives. A més, hi ha un bon gruix de programes i intervencions públiques vinculades amb l'educació que queden fora d'aquests requeriments.

Policy Research and Development Division (PRDD)

www

Filipines

Es tracta d'una divisió del Departament d'Educació filipí, creada l'any 2015. El seu objectiu és donar suport al Departament en la presa de decisions basades en evidències. Abans d'aprovar qualsevol política o programa, aquesta és revisada per la PRDD, per avaluar si la proposta ha estat dissenyada de manera prou fonamentada. Ara mateix, la majoria d'unitats del Departament d'Educació ja involucren la PRDD des de l'inici del procés de disseny de les polítiques.

Una de les seves primeres actuacions va ser dur a terme un mapeig de totes les polítiques educatives en funcionament i la seva classificació en funció de la seva fonamentació en evidències científiques.

La PRDD es vol erigir també com un actor d'enllaç entre l'administració educativa i la resta d'institucions de l'àmbit educatiu entorn a la producció i la utilització de coneixement. Una de les seves accions principals és l'atorgament d'ajuts (finançament i acompanyament) a professorat per dur a terme recerca-acció a l'aula. [Han comptat amb l'assessorament de J-PAL](#) per institucionalitzar el monitoratge i l'avaluació, i per fer una avaluació d'impacte a gran escala sobre el currículum a secundària.

The Productivity Commission

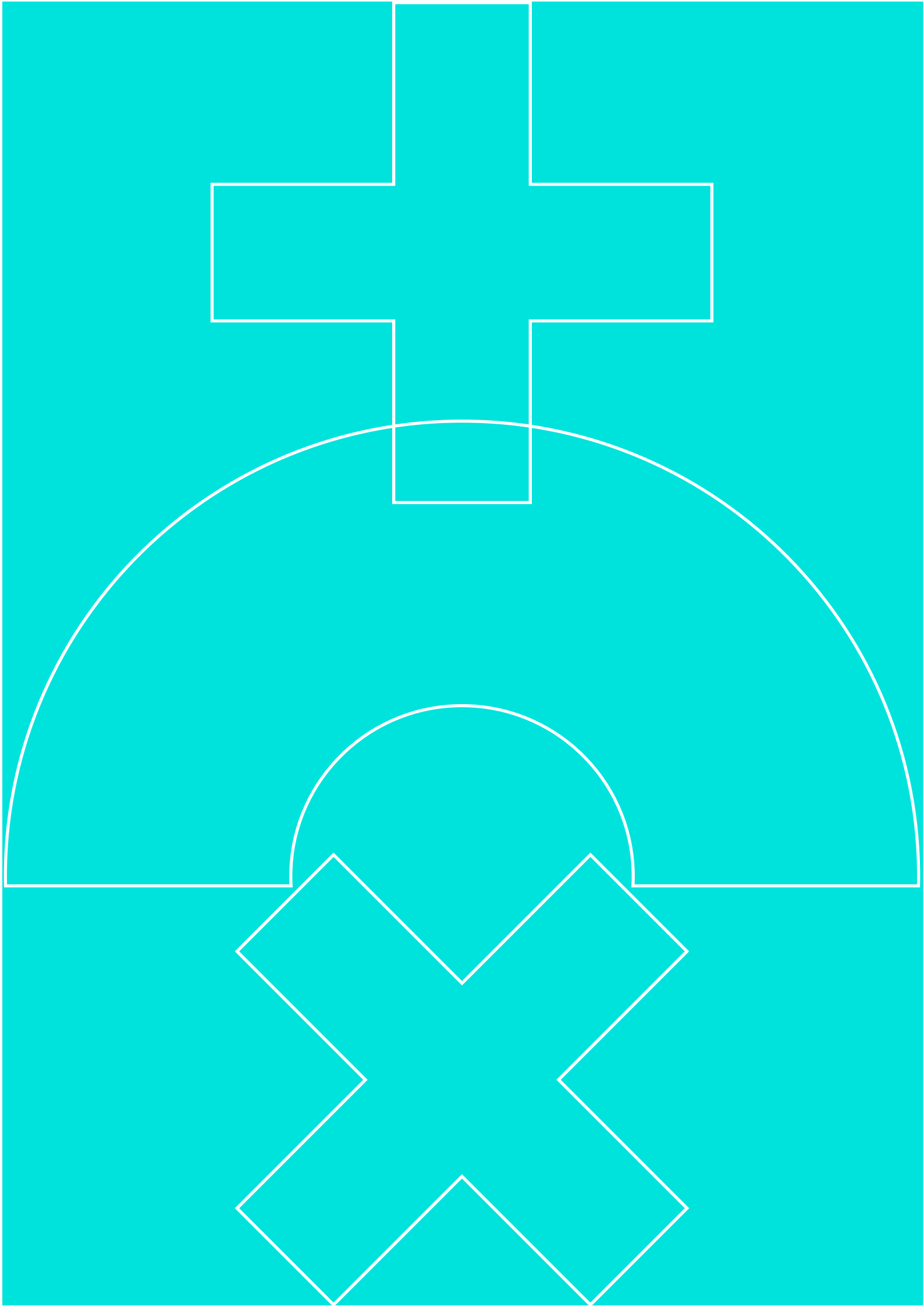
www

Austràlia

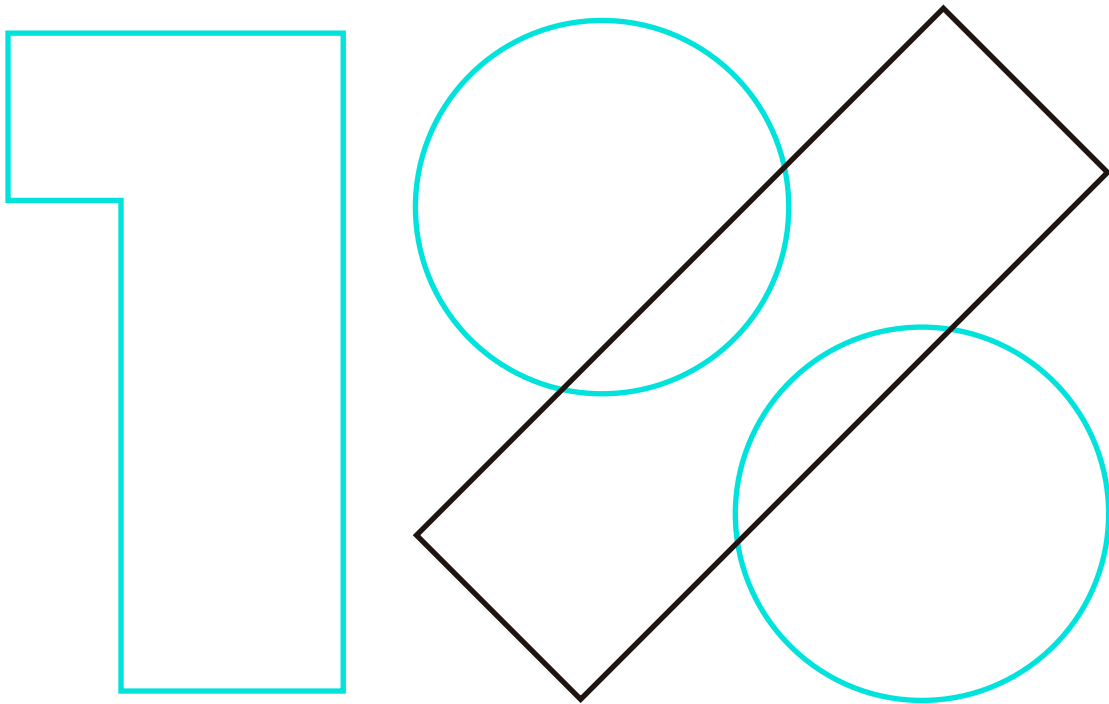
És una organització governamental independent, amb funcions consultives, que té l'encàrrec de fer recerca i dur a terme consultes públiques a partir de qüestions clau sobre regulació i polítiques públiques plantejades pel govern, en l'àmbit econòmic, social i mediambiental.

Els encàrrecs poden correspondre's amb estudis de prospectiva, diagnòstic, avaluacions de les polítiques dutes a terme... però en general són de gran abast, i es duen a terme des d'una aproximació multi-mètode i multidisciplinària. S'hi combinen els procediments propis de la recerca amb els processos participatius o de consulta a la societat civil o als agents clau d'una problemàtica.

Es publiciten tots els estadis de les consultes i recerques, de manera que agents clau i ciutadania poden, per exemple, donar feedback de les versions preliminars dels informes.

L'horitzó 2024: l'1% per a R+D educatiu i el Pla per a unes Polítiques Educatives Fonamentades

L'aposta per unes polítiques educatives connectades amb la recerca ha de partir de l'increment de l'esforç públic en coneixement per a l'àmbit educatiu.

Proposem que **l'any 2024 la despesa anual de la Generalitat de Catalunya i de les universitats públiques dedicada a R+D en educació equivalgui a l'1% del pressupost del Departament d'Educació**. Això implica multiplicar per quatre la inversió que es fa ara per ara. Amb el pressupost actual, això significarien 56,7 milions d'euros. Aquest increment ha de servir per posar les bases d'un sistema R+D ampli i que alimenti la millora en el conjunt del sistema educatiu.

A més d'aquest increment pressupostari, fer un pas endavant envers unes polítiques educatives fonamentades en la recerca i l'avaluació requereix de l'impuls decidit de mesures estratègiques. Proposem la implementació d'un **Pla per a unes Polítiques Educatives Fonamentades 2021-2024**, centrat en 4 grans eixos i que incorpori aquestes 16 mesures clau:

Reforçar la recerca educativa perquè s'orienti a les necessitats del país

1. Desenvolupar línies estables de finançament a la recerca multidisciplinària específicament adreçades a l'aportació de coneixement per donar resposta als **reptes educatius del país** i que tinguin capacitat d'informar el disseny de les polítiques públiques. El disseny d'aquestes convocatòries de finançament ha de comptar amb una forta orientació estratègica per part de l'administració. En la selecció de les propostes es prioritzarà la seva capacitat de transferència i d'impacte en el sistema, i la seva fonamentació i contribució a la conversa internacional sobre l'educació.

2. Modificar els criteris de l'Agència de Qualitat Universitària per a l'avaluació de la recerca dels departaments de les universitats i els criteris d'avaluació de **mèrits del seu professorat** per incentivar la investigació desenvolupada en col·laboració amb les unitats i agents responsables de les polítiques educatives i amb els centres educatius, en la qual es garanteixi la transferència i l'empoderament d'actors actors en l'ús del coneixement, i que impacti positivament en el desenvolupament d'un millors polítiques educatives.

3.

Incrementar el finançament basal dels grups de recerca en educació,

consolidar amb contractes estables als professors-investigadors i donar suport als investigadors novells amb l'increment de beques predoctorals i postdoctorals. Aquesta millora de finançament, que ha de ser fruit de l'acord entre el Departament d'Educació, el Departament de Recerca i Universitats i altres àmbits de l'administració amb competències en temes educatius, ha de servir per enfortir i millorar les condicions de treball i l'estabilitat dels grups de recerca en educació.

Afavorir la transferència i el treball conjunt recerca-política educativa

4.

Crear una comissió consultiva formada per recercadors i recercadores en educació que contrasti les necessitats de coneixement vinculades a les prioritats polítiques

dels departaments de la Generalitat de Catalunya competents en educació. Aquesta comissió ha de servir per planificar com es cobreixen aquestes necessitats (a través d'altres accions d'aquest pla).

5.

Impulsar un pla per a l'extensió dels Doctorats Industrials en educació,

basats en acords entre les institucions educatives i les universitats, centrats en àmbits temàtics prioritaris per al desenvolupament del sistema. El pla ha d'incorporar mecanismes que prevegin la transferència i la incorporació de l'aprenentatge de les institucions educatives. Establir acords similars per a l'elaboració de treballs de fi de màster.

6.

Desenvolupar una plataforma de transferència de coneixement sobre polítiques educatives,

que pugui informar els responsables de l'administració educativa (a nivell català, supralocal i local), els altres actors responsables de la implementació de les polítiques públiques (inspecció, centres educatius, altres serveis i entitats), els agents socials i la ciutadania

en general, a partir del coneixement produït internacionalment i a Catalunya. Aquesta plataforma ha d'incloure un repositori web d'evidències sobre polítiques educatives i un servei d'assessorament bàsic per a l'ús d'evidències en la formulació i avaluació de les polítiques educatives. S'ha de nodrir a partir de convocatòries adreçades a grups de recerca i altres incentius a l'elaboració de síntesis d'evidències que responguin a preguntes i reptes clau.

Incorporar la recerca i les evidències en el disseny, execució i avaluació de les polítiques educatives

7.

Obrir un procés de treball, basat en el debat expert entre gestors públics i investigadors en educació, per **elaborar un llibre blanc de la política educativa informada en les evidències**. Ha d'incloure, per una banda, la definició d'un model ideal d'incorporació de coneixement científic al llarg del procés de formació i implementació d'una política educativa, i per l'altra, la definició d'uns criteris del tipus de coneixement que es considera sòlid i robust per a cadascuna de les fases de presa de decisions.

8.

Impulsar el desenvolupament de la infraestructura de dades sobre educació a Catalunya i facilitar el seu accés amb finalitats d'investigació i d'avaluació de polítiques públiques. Cal definir una bateria d'indicadors clau del sistema educatiu (relatius a l'educació formal i no formal) i establir els mitjans per assegurar la seva alimentació homogènia i sistemàtica. L'objectiu és poder comptar amb bases de dades de registre administratiu amb informació individualitzada, degudament anonimitzada, per cada infant o jove que s'incorpora al sistema, amb dades sociodemogràfiques i aspectes

rellevants sobre el seu itinerari educatiu (resultats, assoliment de competències, absentisme, participació en activitats...). Alhora, caldria comptar amb dades concretes sobre el disseny i l'execució de les polítiques. Tot plegat hauria de permetre diagnosticar i dimensionar les problemàtiques i avaluar els programes i polítiques que hi volen fer front. Cal normalitzar el canal d'accés a les dades sobre el sistema educatiu a través del Departament d'Educació, que n'és el titular, fent així que la via de sol·licitud d'accés a la informació pública gestionada per Govern Obert sigui un recurs extraordinari.

9.

Dissenyar i implementar una estratègia de formació en recerca i ús d'evidències per a les polítiques educatives,

intensiva i d'alt nivell, destinada als decisors i gestors públics de les diferents administracions educatives, en col·laboració amb l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i altres agents. La formació, que ha de ser modulable en funció de la posició i responsabilitats de decisors i tècnics, ha de tenir un doble component substantiu i metodològic; ha d'incloure les aportacions més rellevants de la recerca educativa local i internacional, i estar orientada a l'adquisició de competències per identificar necessitats i oportunitats de generació i ús de coneixement.

10.

Requerir que els plans i polítiques educatives de la Generalitat de Catalunya estiguin fonamentats en dades i coneixement rigorós i que comptin amb un pla d'avaluació adequat abans de la seva aprovació.

Aquests dos aspectes ja es recullen actualment en els informes d'avaluació ex ante existents (com l'Informe d'Impacte Econòmic i Social, avaluat pel Departament d'Economia, i la memòria d'avaluació d'impacte normatiu, avaluat pel Departament de Presidència)

però **cal elevar els llindars de suficiència d'ambdós criteris**. Al mateix temps, promoure la inclusió d'informació sobre aquests dos aspectes en la documentació corresponent a tots aquells programes i plans rellevants de les administracions educatives pels quals no es requereixin aquest tipus d'informes justificatius. L'objectiu és que **tots els programes, plans i polítiques educatives que s'implementen estiguin fonamentades, de manera explícita, en el coneixement disponible** i que abans de la seva posada en marxa ja comptin amb el disseny de la seva avaluació.

Desenvolupar estructures clau i una arquitectura institucional que asseguri la viabilitat del conjunt del pla

11.

Crear una unitat d'enllaç estable entre el Departament d'Educació i el Departament de Recerca i Universitats, amb l'objectiu de desenvolupar iniciatives de promoció d'una recerca aplicada per donar resposta als reptes educatius.

12.

Reprendre el desenvolupament l'Observatori de l'Equitat en el Sistema Educatiu amb les conselleries vinculades amb l'equitat, l'administració local, el tercer sector, el Síndic de Greuges i l'àmbit universitari i de grups d'investigació. L'observatori ha de garantir la diagnosi de qualitat i l'assessorament als poders públics per al disseny de polítiques educatives afavoridores de l'equitat i la igualtat d'oportunitats.

13.

Reforçar el Servei de Recerca i el Gabinet Tècnic del Departament d'Educació perquè assumeixin les funcions d'assessorament en el **disseny informat en evidències** de les propostes de polítiques educatives a les diverses unitats del Departament d'Educació.

14.

Posar en marxa l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació, prevista per la Llei d'Educació de Catalunya del 2009 i mai desenvolupada. Aquesta Agència ha de dur a terme una funció nuclear dins la política educativa: elaborar **avaluacions que permetin aprendre al propi sistema** i impulsar la recerca necessària per **anticipar les necessitats i reptes del futur.** Ha d'actuar amb autonomia i informar periòdicament al Parlament i al Consell Escolar.

15.

Estendre les funcions del Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT) perquè actuï com una **oficina parlamentària d'assessorament en tot allò que fa referència a l'àmbit de les ciències socials** i, més en particular, **en l'àmbit de l'educació.**

16.

Impulsar el disseny de polítiques informat en les evidències en la política municipal, a través de la **implementació d'unitats de coneixement sobre educació en els ajuntaments dels municipis grans i l'oferiment de serveis d'assessorament a municipis petits i mitjans** per part de les diputacions, els Serveis Territorials del Departament d'Educació o altres organismes. Aquests serveis també hauran d'identificar les necessitats de coneixement dels actors locals.

Annex

Aquest document ha estat elaborat a partir d'un procés de treball conduït per la Fundació Bofill que ha inclòs:

Una **revisió de literatura** i una **prospecció de models i iniciatives internacionals** que pretenen afavorir unes polítiques públiques fonamentades i connectades amb la recerca i l'avaluació.

Dos **seminaris** celebrats el desembre de 2020, que han comptat amb la participació de:

- **PAULA ADAM**, Directora de Recerca d'AQuAS (Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya).
- **JAUME BLASCO**, Assessor d'educació. Tinència de cultura, educació, comunitat i ciència de l'Ajuntament de Barcelona.
- **XAVIER BONAL**, Catedràtic del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i director del grup de recerca Globalització, Educació i Política Social (GEPS) de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- **CATERINA CALSAMIGLIA**, Professora i investigadora ICREA a l'Institute for Political Economy and Governance (IPEG).
- **MOISÈS ESTEBAN**, Catedràtic del Departament de Psicologia i director de l'Institut de Recerca Educativa de la Universitat de Girona.
- **MERCÈ GISBERT**, Catedràtica del Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili. Coordinadora de l'Applied Research Group in Education and Technology (ARGET).

- **LOURDES GUÀRDIA**, Vicedegana de docència dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació de la Universitat Oberta de Catalunya.
- **XAVIER MARTÍNEZ-CELORRIO**, Assessor del Gabinet de la Ministra d'Educació i Formació Professional i investigador del Grup de Recerca en Creativitat, Innovació i Transformació Urbana (CRIT) de la Universitat de Barcelona.
- **VICTÒRIA MIQUEL**, Directora de l'Àrea de Recerca de l'AGAUR.
- **JOSEP MANEL TORRES**, Assessor a la Direcció de l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat de l'Agència de Qualitat Universitària (AQU).
- **ANTONI ZABALA**, President de l'Editorial Graó.

Una **enquesta** adreçada als **coordinadors/es dels grups de recerca reconeguts** (SGR) d'**universitats catalanes** que treballen en l'àmbit de l'**educació**. A partir del llistat "**Grups de Recerca Reconeguts per la Generalitat de Catalunya SGR 2017-2020 (actualització setembre 2019)**", es van identificar 83 grups de recerca que investiguen en l'àmbit educatiu i es va fer arribar l'enquesta als coordinadors/es de tots ells. Van respondre l'enquesta completa 40 d'aquests coordinadors/es, i 11 més van respondre-la parcialment (conjuntament, sumen un 61% del total). El treball de camp es va dur a terme del 17 de novembre al 20 de desembre de 2020.

+ RECERCA
X MILLOR
EDUCACIÓ

CONNECTEM LA POLÍTICA
AMB LES EVIDÈNCIES

 FUNDACIÓ
BOFILL

Educació per canviar-ho tot